

Reguleringsmyndigheten for energi – RME
rme@nve.no

Foretaksregister	980 489 698 MVA
Vår referanse	S15478315_jej
Saksbehandler	Jon Eivind Johannessen
Deres dato:	23.09.2024
Deres referanse:	201913904-26

Dato 4. november 2024

Kommentarer til varsel om vedtak om fastsettelse av metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet - RME saksnr. 201913904

Vi viser til RMEs brev datert 23. september 2024 vedrørende varsel om vedtak om fastsettelse av metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet. Nedenfor følger Elvias kommentarer til RMEs varsel om vedtak.

1. Innledende kommentarer

Vi mener RME har valgt en god tilnærming til oppfyllelse av kravene i NEM §§ 3-1 til 3-3, ved å legge seg på en modell med fastsettelse av metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet fremfor å godkjenne de spesifikke enkeltvilkår i avtalene slik det opprinnelig var lagt opp til.

De varslede kravene om at avtalene for de aller fleste kunder skal være standardiserte, være i overensstemmelse med lov- og forskriftskrav, ha et klart språk og forståelig struktur mv., mener vi er naturlig å sette som krav ved en myndighetsregulert innføring av såkalt metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet. Mens også deler av det øvrige innholdet i RMEs vedtaksvarsel vil være overkommelig å forholde seg til, mener vi andre deler av innholdet i vedtaksvarselet vil by på større utfordringer. Vi trekker her spesielt fram at det varslede kravet om skriftlige avtaler med aktivt samtykke har flere sider ved seg som ikke er utredet, slik at eventuell innføring av et slikt krav bør settes på vent inntil alle sider ved dette er nærmere utredet. Vi stiller i denne forbindelse spørsmål ved at en så omfattende omlegging av en langvarig etablert praksis, fremmes som et varsel om vedtak fremfor at det sendes på høring med tilhørende høringsprosess?

Vi bemerker i denne sammenheng at det følger av reguleringen at bestillingsprosessen ved anleggsovertakelse hos nettselskapene i stor grad skjer via tredjepart (strømleverandører). I slike tilfeller er det dermed ikke et en-til-en forhold mellom kunde og nettselskap ved opprettelse av et nytt kundeforhold. Vi bemerker også at de aller fleste anleggseiere og -brukere vil være tilordnet helt standardiserte avtaler som ikke kan velges bort eller forhandles om, så lenge man ønsker tilknytning til nettet. Dette tilsier at det må etableres effektive prosesser for å kunne oppfylle formkravet. Vi stiller i den forbindelse spørsmål ved hva som skal til for å oppfylle vedtaksvarselets krav til *skriftlig avtale med aktivt samtykke*?

Vi mener ellers det er uhensiktsmessig å stille krav om at avtalt kapasitet skal fremgå av selve tilknytningsavtalene. Dette vil føre til at de i utgangspunktet standardiserte tilknytningsavtalene blir individuelle, og det vil bli mer utfordrende å håndtere et eventuelt krav om skriftlig avtale med aktivt samtykke. Vi mener et slikt forhold i stedet bør ivaretas gjennom mer spesifikke krav til tilgjengeliggjøring av informasjon, for eksempel på nettselskapenes Min side-løsninger.

Vi mener videre det er helt vesentlige forhold som ikke er belyst i RMEs varsel om vedtak, og som naturlig burde inngått i en så omfattende omlegging som RME her legger opp til. Dette gjelder blant annet, men ikke begrenset til:

- Det foreligger så langt vi kan se i liten grad noen vurdering av praktiske konsekvenser som vil følge av vedtaksvarselet sett opp mot forventet nytteverdi.
- En lang rekke kunder vil aldri respondere på forespørsel om aktivt samtykke for inngåelse av avtaler med nettselskapet. Dette gjelder både nye kunder samt kunder som kan ha vært tilknyttet og mottatt leveranser fra nettselskapene i en årrekke. I vedtaksvarselet er det ikke belyst hva som er tenkt som ressursbruk hos nettselskapet for oppfølging av disse samt konsekvens for kunder som ikke responderer.
- Forholdet til prosessene med anleggsovertakelse og oppstart i regi av strømleverandør er ikke belyst i RMEs varsel om vedtak. Det er behov for klargjøring av dette forholdet. Ikke minst sett i lys av at det må legges til grunn at et krav til aktivt samtykke skal foreligge før kunden tiltrer nettselskapets leveranser.
- Slik vi oppfatter RMEs varsel om vedtak skal det nå inngås to separate avtaler, en med eier av anlegget og en annen med bruker av anlegget. Et slikt krav vil by på utfordringer som ikke er belyst. Det finnes i dag ingen prosesser som fanger opp eierskifter på forhånd, og det finnes heller ingen prosesser som fanger opp eierskifter på anlegg der bruker er en annen enn eier.

Elvia vil nedenfor kommentere RMEs varsel om vedtak nærmere.

2. Generelle kommentarer

Felles standardavtaler

Vi er enig i at nettselskapene som hovedregel skal samarbeide om å utarbeide felles standardavtaler, der vi antar unntak fra dette kan være begrenset til større kunder i f.eks. regionalnettene. Dermed vil de aller fleste kunder være tilknyttet standardiserte bransjeavtaler. Et arbeid med utarbeidelse av felles standardavtaler vil da naturlig fasiliteres av nettselskapenes bransjeorganisasjoner.

Krav til skriftlig avtale med aktivt samtykke

Det fremstår noe uklart for oss hva formuleringen *skriftlig avtale med aktivt samtykke* i praksis medfører av krav. Dersom dette kravet medfører at det for hver og en kunde omfattes av kravet skal foreligge en helt konkret skriftlig avtale som kunden aktivt har gitt sitt samtykke til mener vi dette blir komplisert. Vi bemerker i denne sammenheng at vi anser at SMS ikke er hensiktsmessig, da disse vil være krevende å lagre. Epost vil heller ikke være hensiktsmessig, da vi ikke har epostadresse til alle kundene. Vi legger imidlertid til grunn at kravet til aktivt samtykke kan oppfylles gjennom at kunden eksempelvis krysser av på en webbasert løsning at standardavtalen er akseptert. Dette må det i så fall utvikles løsninger for da disse ikke finnes i dag. Vi bemerker at vår forståelse av dette forholdet ligger til grunn for vår besvarelse.

Dersom det likevel ikke er slik at kravet til *skriftlige avtaler med aktivt samtykke* ikke oppfylles gjennom utvikling av webbaserte avkrysningsløsninger der kundene bekrefter at avtalene er lest og akseptert (sammen med tilgjengeliggjøring av standardavtalene), bør et eventuelt slikt krav begrenses til de kundene som tilordnes avtaler som avviker fra de helt standardiserte avtalene. For øvrige kunder, dvs. kunder tilordnet helt standardiserte avtaler, bør formkravet avgrenses til å stille mer spesifikke krav til enkel tilgjengelighet/synlighet jf. vedtaksvarselets punkt 1 i kombinasjon med en form for webbasert avkryssning av at avtalene er lest og akseptert.

Tidspunkt for aktivt samtykke

Tidspunkt for når det aktive samtykket skal foreligge er ikke belyst i RMEs varsel om vedtak. Hvis aktivt samtykke skal ha noen mening må det forutsettes at dette må foreligge før kunden tiltrer nettselskapets leveranser. Hvis det aktive samtykket ikke foreligger på forhånd, må tilknytningsvilkårene og nettleieavtalen anses tiltrådt gjennom konkludent adferd. Ved anleggsovertakelser, som i all hovedsak meldes via strømleverandør, mener vi det vil bli utfordrende å få på plass et aktivt samtykke på forhånd på en effektiv måte uten at dette skjer via en standardisert fullmaktsordning gjennom strømselskapenes bestillingsløsninger. Til

opplysning skjer det i dag i størrelsesorden 200 000 anleggsovertakelser per år i Elvias nettområde. I overkant av 97 % av disse anleggsovertakelsene meldes i dag fra strømleverandør via Elhub. Dette er en effektiv prosess som ikke bør forstyrres.

Ved eierskifter oppfatter vi det vil bli utfordrende å få på plass et aktivt samtykke av tilknytningsavtalen på forhånd, med et løp som kan gå uavhengig av anleggsovertakelsesprosessen.

Nytilknytninger kan man imidlertid i mange tilfeller fange opp på forhånd ved selve nyetableringen, men da må man i stor grad være forberedt på å inngå disse avtalene med utbygger, entreprenør, eller installatør i første runde. Noe som igjen medfører at det senere må inngås skriftlige avtaler med aktivt samtykke med de som deretter blir eiere og brukere av anleggene, men dette kan som nevnt bli utfordrende å få på plass på forhånd.

Tilknytningsavtale

Det fremgår av vedtaksvarselet at det skal inngås to separate avtaler, en for tilknytning og en for bruk av nettet. Bransjen benytter i dag to separate avtaler, men disse er samlet i samme dokument. Der eier og bruker av et anlegg er den samme, vil eierskifter fanges opp i anleggsovertakelsesprosessen og tilknytningsavtalen vil da naturlig følge samme vei som nettleieavtalen. Det eksisterer imidlertid ingen spesiell oppfølging av tilknytningsavtalene når det skjer eierskifter på anlegg, i de tilfeller eier er en annen enn bruker. Dersom eier og bruker ikke er samme person eller firma, kan følgende skje:

- Det kan skiftes bruker på anlegget uten eierskifte: Dette vil da håndteres som en helt standard anleggsovertakelse.
- Det kan skiftes eier og bruker på anlegget samtidig: Skifte av bruker må da håndteres som en helt standard anleggsovertakelse, men samtidig må det på et eller annet vis fanges opp at det skjer et eierskifte. Ved krav om aktivt samtykke av tilknytningsavtalen må dette fanges opp på forhånd. Det finnes ingen metodikk for å fange opp dette i dag, og vi klarer ikke se hvordan dette er tenkt ivaretatt.
- Det kan skiftes eier på anlegget uten at bruker skiftes: Nettselskapet har i dag ingen metodikk for å fange opp et eierskifte på et anlegg hvor bruker videreføres. Ved krav om aktivt samtykke av tilknytningsavtalen må dette dessuten fanges opp på forhånd. Vi klarer ikke se hvordan dette er tenkt ivaretatt.

Vi mener dermed at praktiske hensyn tilsier at tilknytningsavtalen må følge sammen med nettleieavtalen, slik det praktiseres i dag. I de tilfeller det skjer eierskifter som ikke fanges opp gjennom anleggsovertakelsesprosessen, må eier anses å ha tiltrådt tilknytningsavtalen gjennom konkludent adferd. Alternativt at det blir eier av anlegget sitt ansvar å overføre tilknytningsavtalen til nye eier. Dette også jf. de utfordringer vi har påpekt for nettselskapet med hensyn til å fange opp et eierskifte.

Forholdet til avregningsforskriftens § 2-1, tredje ledd

Avregningsforskriftens § 2-1 regulerer kraftleveranse ved hhv. anleggsovertakelse og oppstart. Det følger av paragrafens tredje ledd at «*Kraftleverandør kan etter fullmakt fra sluttbruker inngå avtale om tilknytning og bruk av nettet på vegne av sluttbruker*».

Ved et eventuelt krav om inngåelse av «*skriftlige avtaler, hvor aktivt samtykke må foreligge*», legger vi til grunn at det aktive samtykket skal foreligge på forhånd, før nettselskapets leveranser starter opp. Vi stiller spørsmål ved om RMEs varslede krav om *skriftlig avtale med aktivt samtykke* vil oppfylles gjennom anvendelse av dagens bestemmelse i avregningsforskriftens § 2-1, tredje ledd? Sett i lys av at tett opp mot alle anleggsovertakelser meldes via strømleverandør, er det særdeles viktig at det etableres en ordning som ikke forstyrrer/forsinker denne prosessen. I så fall bør avtaleinngåelse etter fullmakt fra sluttbruker innføres som en obligatorisk ordning ved anleggsovertakelser meldt fra strømleverandør, da vi ikke ser noen andre rasjonelle alternativer til å innfri et krav om aktivt samtykke på forhånd. Vi etterlyser en beskrivelse av hvordan dette varslede kravet er tenkt ivaretatt på en måte som ikke vanskeliggjør og forsinker oppstart og anleggsovertakelsesprosessen i regi av strømleverandør. Muligens kan løsningen i Elhub for strømselskapenes samtykke-/avtalekontroll vurderes.

Hvis det er slik at RME anser prosessen regulert gjennom avregningsforskriftens § 2-1 tredje ledd vil oppfylle kravet til en skriftlig avtale med aktivt samtykke, vil det likevel bli utfordringer med å få denne til å fungere ved

eierskifter på et anlegg dersom avtalt kapasitet skal fremgå av tilknytningsavtalen. Da blir tilknytningsavtalene individuelle og kan innenfor dagens tekniske løsninger ikke inngås via fullmakt til strømleverandør.

Kunder på ny ordning og kunder på tidligere ordning

Det følger av RMEs varsel om vedtak at ny metode omfatter eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh samt alle nye *tilknytninger*. Ny metode omfatter dermed ikke alle eksisterende tilknytninger med produksjon eller forbruk på inntil 100 000 kWh. Slik vedtaksvarselet er formulert omfatter ny metode heller ikke nye kunder i eksisterende tilknytninger/hus. Ved oppstart av ordningen vil Elvia da ha om lag 970 000 anlegg på gammel ordning, mens om lag 20 000 anlegg (eksisterende kunder) vil omfattes av ny metode. Antall nytilknytninger, og dermed vekst i antall anlegg omfattet av ny metode, antas å ligge på om lag 10 000 per år. Like fullt vil antall kunder som omfattes av ny metode raskt øke etter hvert som nye anlegg tilknyttes nettet.

Vår forståelse av det varslede kravet slik det er formulert medfører at nettselskapet må ha ulik praksis fremover ved hhv. anleggsovertakelser og eierskifter, avhengig av om tilknytningen ligger i den ene eller andre kategorien (ny tilknytning eller eksisterende kunde). Selv om antall anlegg omfattet av ny metode forventes å vokse betydelig fremover, vil man like fullt og temmelig varig sitte igjen med dagens svært omfattende portefølje med eksisterende tilknytninger som da skal håndteres iht. etablert praksis. Denne porteføljen vil kun marginalt reduseres etter hvert som eksisterende tilknytninger avvikles. En slik ulik forvaltning krever da at det må utvikles systemløsninger og metodikk for å kunne håndtere dette, noe slikt eksisterer ikke i dag. Dette betyr også at kundene, og også i mange tilfeller en og samme kunde, vil møte ulik praksis avhengig av om tilknytningen hører hjemme i den ene eller andre kategorien. Dette mener vi er uheldig.

Oppfølging av kunder som ikke responderer

Forutsatt at vår forståelse av *skriftlige avtaler med aktivt samtykke* er korrekt, mener vi det kan bli praktisk utfordrende å håndtere det varslede kravet for et slikt volum dette vil dreie seg om. Selv om bruk av webbasert avkrysningsaksept eller lignende skulle oppfylle formkravene, vil oppfølging av kunder som ikke responderer på nettselskapets anmodning kreve uforholdsmessig mye ressurser. I vedtaksvarselet er det ikke belyst hva som skal legges til grunn av ressursbruk hos nettselskapene for å forsøke å hente inn slike aktive samtykker, og det er heller ikke belyst hva som er tenkt som konsekvens for kunder som ikke responderer. Vi tar det som en selvfølge at RME ikke mener at slike anlegg skal stenges, hva skal da være konsekvensen og oppfølgingskravene?

Avtalt kapasitet

Det fremgår av vedtaksvarselets punkt. 8 at avtalt kapasitet skal fremgå av tilknytningsavtalene til nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh. I RMEs kommentarer er dette kravet snevret inn noe ved at det sies at «*Som et minstekrav skal avtalt kapasitet uttrykkelig fremgå av tilknytningsavtalen til kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh*». For de tilknytninger som omfattes av kravet, vil dette gjøre det som i utgangspunktet er standardiserte avtaler individuelle. Dette oppfatter vi i betydelig grad vil komplisere praktiseringen av den varslede metoden.

RME begrunner dette kravet med at:

For å kunne utnytte kapasiteten bedre, og for å sikre en rettferdig fordeling av ledig kapasitet, må også nettselskapene ha god oversikt over hvilken kapasitet som er avtalt med kundene.

Bortsett fra de kundespesifikke nettdelene som uansett dimensjoneres etter kundens avtalte kapasitet, dimensjonerer normalt ikke nettselskapet nettet for øvrig etter avtalt kapasitet. Oppover i nettet er det normalt sammenlagret effekt som er dimensjoneringskriteriet. Nettselskapet har ikke behov for å implementere avtalt kapasitet i tilknytningsavtalene.

For kundenes vedkommende har avtalt kapasitet inngått i kundens bestilling av tilknytning. Dersom RME mener denne type data i tillegg skal gjøres tilgjengelig for kundene, mener vi det må være en mer hensiktsmessig løsning å stille krav til at avtalt kapasitet og/eller overbelastningsvern gjøres tilgjengelig på nettselskapenes Min side løsninger. På dette vis unngår man utfordringene med å gjøre tilknytningsavtalene individuelle.

Gjengivelse av regelverk

Det fremgår av varselets punkt 4 at «Gjengivelse av regelverk skal være korrekt, men regelverket trenger ikke å gjengis ordrett. Det skal fremgå hva som er gjengivelse av regelverk og hva som er avtalte vilkår.» RME legger til grunn at endringer bør være nødvendige og ikke skje for ofte, for å sikre en forutsigbarhet rundt vilkårene. Dette tilsier at det i liten grad bør tas inn tekst fra eller henvisninger til paragrafer i lover og forskrifter (som erfaringsmessig kan endres hyppigere enn det som er ønskelig sett i sammenheng med forvaltning av disse avtalene). En slik tilnærming forsterkes av at det også i varselets punkt 5 er stilt krav til at «Avtalene skal ikke være i strid med lov, forskrift eller enkeltvedtak, herunder vilkår og metoder fastsatt eller godkjent av Reguleringsmyndigheten for energi». At avtalene skal være i samsvar med lov og forskrift er en selvfølge, men at avtalene til enhver tid skal samsvare med enkeltvedtak, vilkår og metoder fastsatt av RME kan være mer utfordrende og kan øke vedlikeholdsbehovet. Dette kravet bør fjernes, alternativt må RME gjøre bransjen kjent med hvilke enkeltvedtak som gir grunnlag for endring av avtalene.

Prossesser for revisjon av avtaler

Det fremgår av varselets punkt 20 at «Nettselskapene må ha klare prosesser for inngåelse og revisjon av avtaler. Endringene må dateres og være sporbare, slik at tidligere versjonen kan dokumenteres.». Vi oppfatter dette vilkåret er oppfylt gjennom å legge ut versjoner av standardavtalene på nettselskapenes hjemmesider.

Endring i eksisterende avtaler som medfører fysiske endringer i anlegget

I varselets punkt 21 fremgår at «Denne metoden gjelder både for nye og eksisterende avtaler om tilknytning til og bruk av nettet. Ved endring av eksisterende avtaler kan nettselskapet som utgangspunkt ikke gjøre endringer som krever fysiske endringer i anlegget, med mindre nettkunden selv ønsker dette eller det følger av krav fra offentlige myndigheter, gitt i eller i medhold av lov eller forskrift».

Vi gjør RME oppmerksom på at slik dette kravet er formulert tolker vi dette dithen at nettselskapene vil miste muligheten til å forbedre nettet der dette vil berøre eksisterende kunder, f.eks. endre systemspenning fra 230V IT-nett til 400V TN-nett. I dag har nettselskapene rett til å gjøre endringer i nettet som vil føre til endringer i kundens anlegg dersom nettselskapet bekoster tiltakene. Vi tolker det som at vi gjennom vedtaksvarselets punkt 21 mister denne retten. Det er neppe intensjonen og vi ber RME rette opp dette.

Med vennlig hilsen

Lisbeth Vingås
direktør Rammevilkår

Jon Eivind Johannessen

Dokumentet sendes ut uten underskrift. Dokumentet er godkjent i henhold til interne rutiner.